

Suomen puolustustarvikehankintoja koskevat teollisen yhteistyön säännöt

1.1.2012 (tarkennukset 25.4.2013, 11.5.2017 ja 25.6.2018)

1. Teollisen yhteistyön käyttöä koskevat periaatteet

1.1. Teollisen yhteistyön velvoite voidaan asettaa SEUT 346 artiklan 1 kohdan edellytysten täyttyessä, maan puolustuksen ja turvallisuuden kannalta keskeisissä puolustustarvikehankinnoissa. Teollisen yhteistyön velvoitetta ei aseteta hankinnoissa, joihin sovelletaan EU:n puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin 2009/81/EY säännöksiä.

1.2. Teollisen yhteistyön velvoitteen tarpeellisuus ja velvoitteen laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti viimeistään ennen tarjouspyynnön lähettämistä. Arvioinnissa kiinnitetään huomioita jäljempänä mainittujen teollisen yhteistyön tavoitteiden lisäksi siihen, ovatko tavoitteet saavutettavissa muutoin kuin teollisen yhteistyön velvoitteen kautta.

2. Teollisen yhteistyön tavoitteet

2.1. Teollisen yhteistyön tavoitteena on sotilaallisen maanpuolustuksen, valtion turvallisuuden tai yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisen puolustus- ja turvallisuusteollisen tuotannon, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja ylläpito sekä kansallisen huoltovarmuuden parantaminen ja turvaaminen.

2.2. Teollisella yhteistyöllä voidaan varmistaa, että hankinnan kohteena olevaan puolustustarvikkeeseen liittyvä huoltovarmuuskriittinen teknologia ja osaaminen ovat puolustusvoimien käytössä myös kriisin aikana ja siihen verrattavissa poikkeusoloissa.

3. Teollisen yhteistyön alueet

3.1 Ulkomaisen puolustustarvikkeen toimittajan (jäljempänä toimittaja) tulee kohdistaa teollinen yhteistyö, edellä kohdassa 2 selostetut tavoitteet huomioon ottaen, seuraaville alueille:

3.1.1 Suora teollinen yhteistyö

(a) Yhteistyön kohteena on erityisesti osallistuminen hankittavan puolustustarvikkeen valmistukseen, kokoonpanoon, integrointiin, testaukseen tai kehittämiseen, jotta kohdan 2.2. tavoitteiden mukaisesti saadaan käyttöön hankittavan puolustustarvikkeen huolto, kunnossapitoa ja jatkokehittämistä varten sotilaallisen huoltovarmuuden kannalta välttämättömäksi katsottava osaaminen ja teknologia.

(b) Yksittäistä puolustustarvikehankintaa koskevassa tarjouspyynnössä hankintayksikkö voi tarkemmin yksilöidä suoran teollisen yhteistyön hankkeet.

3.1.2 Epäsuora teollinen yhteistyö

(a) Epäsuoran teollisen yhteistyön kohteena on valtion keskeisten turvallisuusetujen kannalta tärkeän teknologian ja osaamisen siirto Suomen puolustus- ja turvallisuusteollisuudelle. Epäsuoralla teollisella yhteistyöllä tarkoitetaan erityisesti kriittisen teknologian ja osaamisen siirtoa Suomeen esimerkiksi tuotannollisen-, teknologisen- tai tutkimusyhteistyön muodossa.

(b) Teollisella yhteistyöllä voidaan myös edistää maanpuolustuksen ja valtion turvallisuuden kannalta kriittisillä osaamis- ja teknologia-alueilla toimivien pienten ja keskisuurten puolustus- ja turvallisuusteollisuusyritysten teknologista kehittymistä ja kansainvälistymistä.

(c) Kaksikäyttötuotteita ja huoltovarmuuden kannalta kriittisiä tuotteita, palveluja tai järjestelmiä valmistavat yritykset voidaan teollisen yhteistyön toimikunnan harkinnan mukaan katsoa kohdissa 3.1.2. (a) ja (b) tarkoitetuiksi puolustus- ja turvallisuusosalalla toimiviksi teollisen yhteistyön osapuoliksi.

4. Teollisen yhteistyön kohteeksi kelpaavat toimet

4.1. Teollisen yhteistyön toimikunta voi hyväksyä liiketoimen epäsuoran teollisen yhteistyön kohteeksi edellyttäen, että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

(a) kysymyksessä on kohdassa 3.1.2 mainittu hyväksyttävä teollisen yhteistyön alue;

(b) toimittaja on todistettavasti vaikuttanut olennaisesti teollisen yhteistyön kohteena olevan toimen syntymiseen, millä tarkoitetaan, että se olisi tuskin syntynyt ilman toimittajan aktiivista myötävaikutusta;

(c) teollinen yhteistyö hyödyttää merkittävästi Suomen puolustus- ja turvallisuussektoria;

(d) yhteistyön lähtökohtana on, että suomalainen osapuoli ei vastaa teollisesta yhteistyöstä toimittajalle aiheutuvista kustannuksista eikä myöskään toimittajan kolmansilta osapuolilta hankkimien palvelujen kustannuksista.

Teollisen yhteistyön toimikunta voi poikkeuksellisesti hyväksyä, että suomalaisen osapuolen vastattavaksi tulee ennalta määrätty osuus hankkeen kustannuksista, jos hanke sitä edellyttää.

4.2. Edellä kohtaan 3 kuulumattomat toimet tai vakiintuneiden liikesuhteiden jatkuminen eivät ole hyvitetäviksi kelpavia toimia. Sitä eivät myöskään ole arvoltaan alle 20 000 euron liiketoimet ja teollisesta yhteistyöstä mahdollisesti aiheutuvat menetetyt liiketoimet.

4.3. Teollisen yhteistyön etukäteisjärjestelyt eivät ole lähtökohtaisesti mahdollisia. Ainoastaan maan puolustuksen kannalta strategisissa hankkeissa voidaan poikkeuksellisesti sopia, että toimittaja käynnistää teollista yhteistyötä koskevia toimia jo ennen hankintasopimuksen tekemistä, mikäli näin tapauskohtaisesti katsotaan välttämättömäksi. Tämä edellyttää sopimusjärjestelyä tarjoajan ja puolustusministeriön välillä.

5. Hyvitysarvon määrittäminen

5.1. Toimet hyväksytään pääsääntöisesti sopimuksen kotimaisuusasteen täyden arvon mukaan. Sopimuksen kotimaisuusasteeseen kuuluu suomalainen materiaali, työ, lisäarvo ja muut suomalaista alkuperää olevat osatekijät.

5.2. Mikäli teollisen yhteistyön toimikunta katsoo aiheelliseksi, se voi päättää, että hyvitysarvo on alempi kuin kotimaisuusasteen mukainen täysi arvo.

5.3. Suoraa teollista yhteistyötä koskevat toimet voidaan hyväksyä sopimuksen täyden arvon mukaan, edellyttäen että sopimuksen kotimaisuusaste on merkittävä.

5.4. Mikäli teollisen yhteistyön toimikunta katsoo aiheelliseksi, se voi soveltaa kerrointa 1,5 – 3 kohdassa 3.1.2 (b) tarkoitettun toimen arvon määrittelyssä.

5.5. Mikäli tuotekehitys-, teknologia-, tuotanto- tai muuta sellaista yhteistyötä koskevassa hankkeessa ei ole sopimuseroa tai jos sopimusero ei vastaa toimikunnan mielestä normaalia tasoa, toimikunta määrää hyvitysarvon tapauskohtaisesti suomalaiselle osapuolelle siitä koituvan hyödyn perusteella. Tällöin ei myönnetä kertoimia.

5.6. Teollista yhteistyötä koskevan liiketoimen arvo kirjataan teollisen yhteistyön veloitteen perustana olevan hankintasopimuksen valuutassa. Mikäli hyvitysvaatus esitetään muussa valuutassa, se muunnetaan sopimusvaluutaksi käyttäen Euroopan keskuspankin noteeraamia viitteellisiä euron keskkursseja.

5.7. Arvopäivämäärä on vaateen hyväksymisen päivämäärä.

6. Käsittely

6.1. Toimittajan tulee jättää kaikki hakemuksensa kirjallisina teollisen yhteistyön toimikunnalle. Kustakin hankkeesta laaditaan erillinen hakemus teollisen yhteistyön toimikunnan hyväksymälle lomakkeelle.

6.2. Toimittaja voi myös hakea ennakkopäätöstä teollisen yhteistyön toimikunnalta suunnitellun teollisen yhteistyöhankkeen kelpoisuudesta, hyvitysarvosta sekä siihen mahdollisesti sovellettavasta kertoimesta kohdan 5.4. mukaisesti.

6.3. Toimittajan tulee liittää hakemukseen toimen toteutumista todistavat asiakirjat, riittävät perustelut sille, miksi toimi on katsottava kelpaavan teollisen yhteistyön kohteeksi sekä suomalaisen osapuolen erityiselle lomakkeelle kirjoittama vahvistus. Toimikunnan pyytämät mahdolliset lisäselvitykset tulee toimittaa sille viipymättä. Ennakkopäätöshakemuksen ja 4.3. kohdan mukaisten etukäteisjärjestelyjen osalta noudatetaan soveltuvin osin samaa menettelyä.

6.4. Lopullisen päätöksen hankkeiden hyväksyttävyydestä tekee työ- ja elinkeinoministeriö toimikunnan esityksestä.

7. Teollisen yhteistyön toimikunnan pitämät tilit

7.1. Kaikki teollisen yhteistyön toimikunnan hyväksymät toimet ja niiden hyvitysarvo kirjataan teollisen yhteistyön toimikunnan pitämälle teollisen yhteistyön tilille. Teollisen yhteistyön tilille tehdyt merkinnät osoittavat toimittajan teollisen yhteistyön veloitteen tai etukäteisjärjestelyn tilanteen.

7.2. Teollisen yhteistyön toimikunta ilmoittaa toimittajalle viipymättä teollisen yhteistyön toimikunnan tai työ- ja elinkeinoministeriön tekemistä päätöksistä ja teollisen yhteistyön tiliä koskevista muutoksista.

8. Tietojen oikeellisuus

8.1. Toimittaja vastaa, että sen teollisen yhteistyön toimikunnalle, työ- ja elinkeinoministeriölle tai puolustusministeriölle antamat tiedot ovat oikeita, paikkansapitäviä ja, että ne eivät ole harhaanjohtavia. Toimittajan on myös ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimiin varmistukseksi, että kolmannen osapuolen toimittamat liiketoimea koskevat tiedot ovat myös oikeita, paikkansapitäviä ja, että ne eivät ole harhaanjohtavia.

8.2. Toimittajan on varmistettava, että teollisen yhteistyön toimikunnalla on pääsy tarvittavassa laajuudessa kaikkiin niihin toimittajan ja kolmannen osapuolen (mukaan lukien suomalaiset yritykset)

välistä liiketoimea koskeviin asiakirjoihin, joita se tarvitsee todentaakseen, että liiketoimi täyttää näiden sääntöjen mukaiset ehdot ja edellytykset.

8.3. Jos jälkeinpäin havaitaan, että liiketoimen hyväksymistä koskeva päätös on perustunut tietoon, joka on ollut virheellistä, epätäydellistä tai harhaanjohtavaa tai jos muussa kuin Force Majeure -tapauksessa liiketointa ei ole tosiasiallisesti täytetty sovitulla tavalla, teollisen yhteistyön toimikunta voi peruuttaa päätöksensä joko kokonaan tai osittain ja tarkistaa teollista yhteistyötä koskevan tilin kirjaukset uutta päätöstä vastaaviksi.

9. Luottamuksellisuus

Työ- ja elinkeinoministeriö ja teollisen yhteistyön toimikunta käsittelevät toimittajan teollista yhteistyövelvoitetta ja sen toteuttamista koskevat tiedot luottamuksellisena sen mukaisesti mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) on säädetty.